

Välfärdsteknik i äldreomsorgen: spår av ökad effektivitet?

Lina Maria Ellegård, Högskolan Kristianstad och Lunds Universitet
Lovisa Persson, Högskolan Kristianstad och IFN

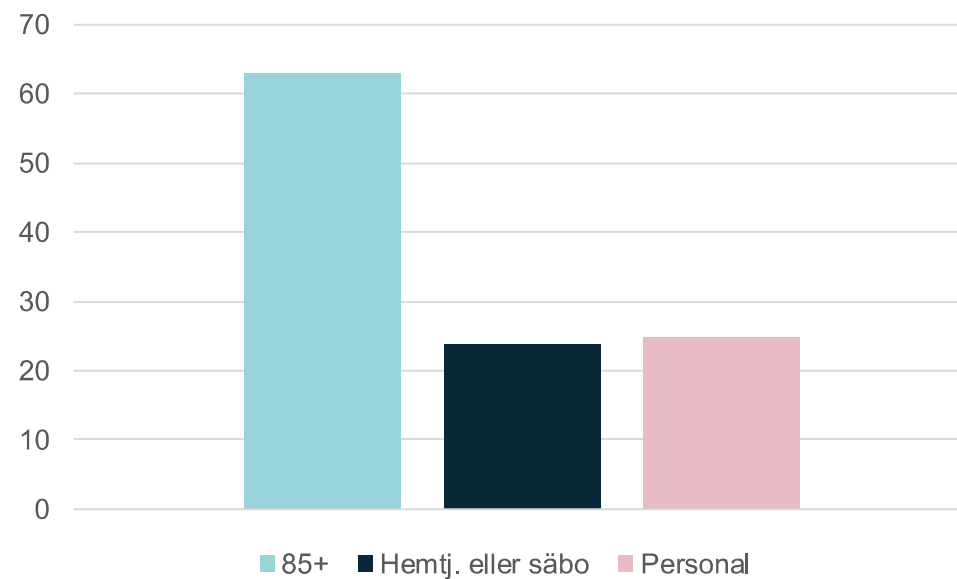
The logo for SNS, consisting of the letters 'S', 'N', and 'S' in a large, bold, serif font, positioned on a light blue background that forms a stylized mountain or wave shape.

Lägesbild

- Äldre 85+ ökar med ca 60 procent (2023–33)
- Antal med hemtjänst eller särskilt boende ökar med 24 procent
- Nuläge: ~ 200 000 omsorgsarbetare
- Behov: + 50 000 omsorgsarbetare (25 procent)
- Dubbla personalbehov för att ersätta pensionsavgångar
- Dubbelt så många sjukdagar bland undersköterskor
- Kan tekniska hjälpmedel avlasta personalen?

Procentuell förändring 2023–2030

Källa: Egna beräkningar och SKR (2025)

Vi studerar användning av välfärdsteknik i kommunerna

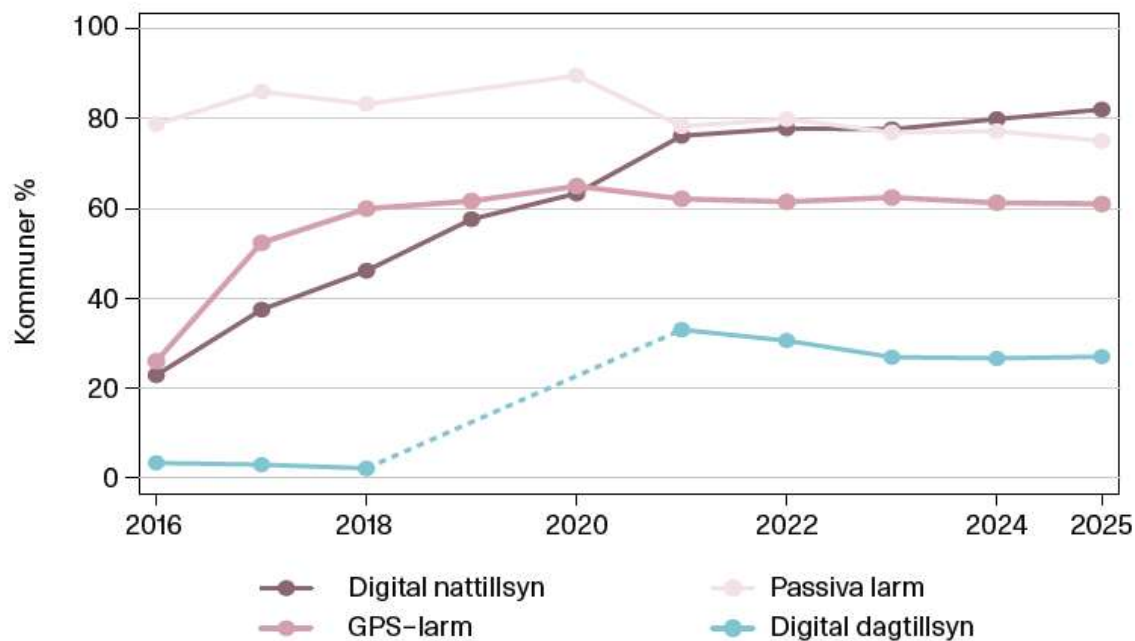
- Fokus på tekniker som används för **distanstillsyn**: nattillsyn, dagtillsyn, passiva larm och gps-larm.
- Distanstillsyn kan leda till färre fysiska rutinbesök och mindre tid för transport.
- Utökad tillsyn kan leda till bättre förebyggande eller upptäckande av fallolyckor.
- Vi studerar samband mellan teknikanvändning och:
 - Hemtjänstkostnader
 - Fallolyckor
 - Särskilt boende
 - Trygghet
- Studien fångar all samvariation – inte bara orsakssamband.

Införande av välfärdsteknik 2016–2025

- ➔ Teknikinförandet steg mellan 2016 och 2021
- ➔ Nattillsyn steg från 20 procent 2016 till 80 procent 2021
- ➔ Plåtå sedan 2021
- ➔ Användningen på individnivå är ofta låg

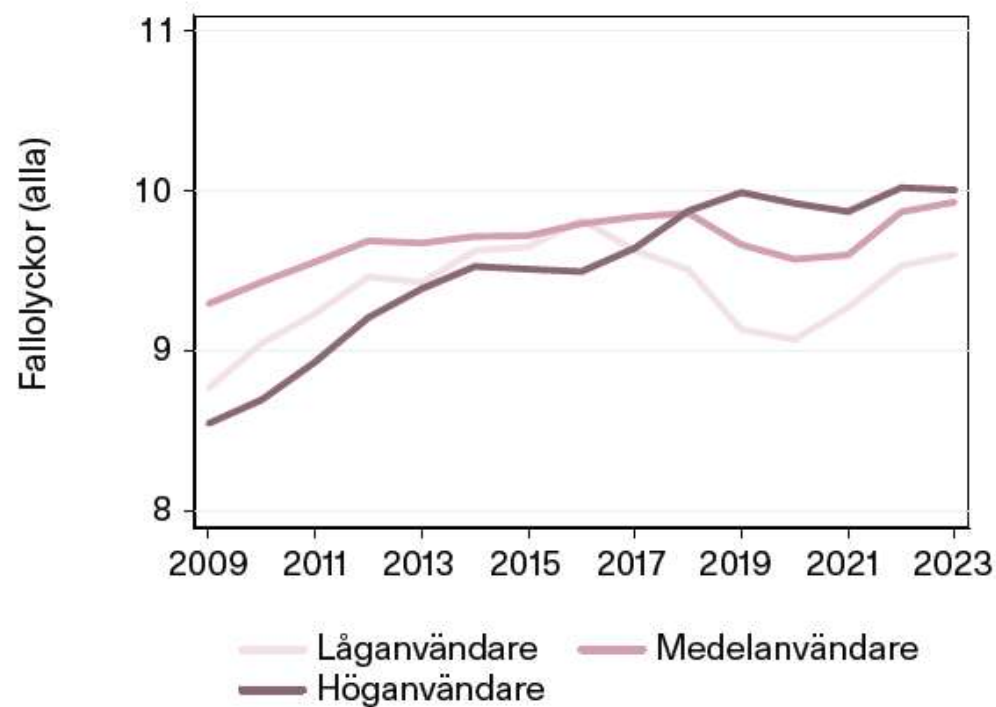
Figur1. Andelen kommuner som infört olika tekniker, 2016–2025.

Antal fallolyckor efter grad av välfärdsteknikanvändning

- ➔ Tydlig minskning under pandemin bland låganvändarna.
- ➔ Ingen minskning bland höganvändarna.
- ➔ Antalet fallolyckor ökar snabbare bland höganvändarna.

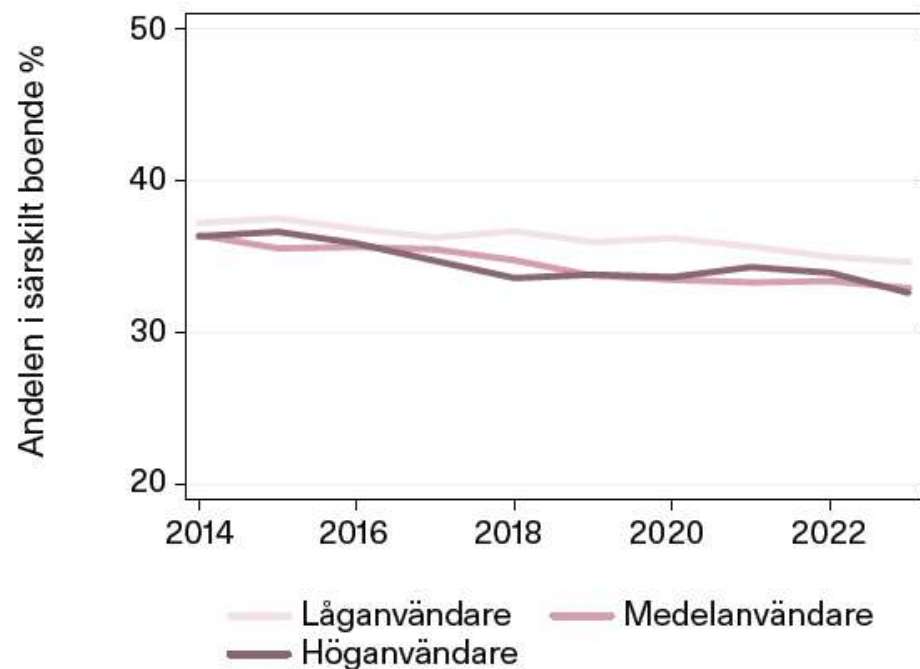
C. Fallolyckor (alla) per 100 inv. 80+, 2009–2023

Andel brukare i särskilt boende efter grad av välfärdsteknikanvändning

- ➔ Något högre andel i särskilt boende i kommuner med låg teknikanvändning
- ➔ Skillnaderna ökar något med tiden.
- ➔ Resultaten tyder på att det kan finnas ett negativt samband med digital nattillsyn.

E. Särskilt boende %, 2014–2023

Medskick

Lärdomar

- ➔ Inga tydliga samband mellan välfärdsteknik och resursbesparingar eller trygghet.
- ➔ Positivt samband mellan välfärdsteknik och fallolyckor – minskad säkerhet eller ökad detektion?
- ➔ Negativt samband mellan digital nattillsyn och användning av särskilt boende.
- ➔ Kunskapsläget är fortsatt begränsat.

Förslag

- ➔ Bättre studier och indikatorer.
- ➔ Kartläggning av hur kommunerna använder välfärdsteknik för att upptäcka eller förebygga fallolyckor.
- ➔ Välfärdsteknik är ett komplement till andra förebyggande interventioner såsom fysisk träning, bostadsanpassningar och läkemedelsgenomgångar

S

N

Jakobsbergsgatan 18
Box 5629
114 86 Stockholm

+46 8 507 025 00
info@sns.se

S